



CILJNI RAZISKOVALNI PROGRAM  
»NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

**OPTIMIZACIJA INSTITUCIONALNO-NORMATIVNIH REŠITEV ZA  
TRAJNOSTNO IZKORIŠČANJE GOZDOV V SLOVENIJI (V4-2421)**

Identifikacija pravnih institutov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji  
DS 2 »Pregled ureditve gospodarjenja z gozdovi«

prof. dr. Špela Pezdevšek Malovrh, Zala Uhan

***Delovna verzija***

Ljubljana, 2025

Šifra projekta: V4 - 2421

Tema: Optimizacija gospodarjenja z gozdovi

Naslov projekta: Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji (angl. »*Optimization of institutional-normative solutions for sustainable forest management in Slovenia*«)

Nosilna RO: Gozdarski inštitut Slovenije

Vodja projekta: dr. Nike Krajnc

Vodja delovnega sklopa: prof. dr. Špela Pezdevšek Malovrh

Naslov dokumenta: Identifikacija pravnih institutov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji

Delovni sklop: Pregled ureditve gospodarjenja z gozdovi (DS 2)

Delovna naloga: Identifikacija pravnih institutov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi (DS 2.1)

Avtorji dokumenta: prof. dr. Špela Pezdevšek Malovrh  
Zala Uhan

Ključne besede: Zakonodaja, institucionalno-normativne rešitve, omejitve, problemi, gospodarjenje z gozdovi

Keywords: Legislation, institutional-normative solutions, barriers, problems, forest management

Kraj izdaje: Ljubljana

Založnik: Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire

Leto izdaje : 2025

Financerji: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenija v okviru Ciljnega raziskovalnega programa »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

## Vsebina

Kazalo slik .....	4
Kazalo preglednic.....	4
Kratice.....	5
<b>1 Uvod</b> .....	<b>6</b>
<b>2 Metode dela</b> .....	<b>7</b>
2.1 Sistematični pregled poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature .....	7
2.2 Anketa med zaposlenimi na Zavodu za gozdove Slovenije .....	10
2.3 Intervjuji z vodstvenim kadrom na Zavodu za gozdove Slovenije.....	10
<b>3 Rezultati</b> .....	<b>11</b>
3.1 Splošni rezultati sistematičnega pregleda .....	11
3.1.1 Analiza Poročil o izvajanju Nacionalnega gozdnega programa in Operativnega programa za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa za obdobje 2022-2026.....	12
3.1.2 Analiza Revizijskih poročilih Računskega sodišča .....	13
3.1.3 Analiza Poročil Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo .....	18
3.1.4 Analiza Poročil Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih .....	21
3.1.5 Analiza gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij za obdobje 2021-2030, poglavje »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov« .....	21
3.1.6 Analiza znanstvene, strokovne in poljudne literature .....	23

## Kazalo slik

Slika 1: Shematični prikaz poteka pregleda literature po metodologiji PRISMA.....	9
Slika 2: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi glede na tip dokumenta .....	11
Slika 3: Število identificiranih omejitev povezanih z gospodarjenjem z gozdovi v Poročilih o izvajanju nacionalnega gozdnega programa .....	12
Slika 4: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v Revizijskih poročilih Računskega sodišča.....	13
Slika 5: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v Poročilih Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo .....	18
Slika 6: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v poročilih Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih .....	21
Slika 7: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v GGN GGO.....	22
Slika 8: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v znanstveni, strokovni in poljudni literaturi....	23

## Kazalo preglednic

Preglednica 1: Ključne iskalne besede oziroma besedne zveze .....	8
---	---

## Kratice

MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
IRSKGLR	Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
EU	Evropska unija
GGN	Gozdnogospodarski načrt
GGO	Gozdnogospodarsko območje
GGE	Gozdnogospodarska enota
GGoj načrt	Gozdnogojitveni načrt
OE	Območna enota
KE	Krajevna enota
PRP	Program razvoja podeželja
NGP	Nacionalni gozdni program
OP NGP	Operativni program za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa
PRP	Program razvoja podeželja

## 1 Uvod

Zakon o gozdovih, ki je bil sprejet leta 1993, je temeljni predpis v Republiki Sloveniji, ki ureja varstvo, gojenje, izkoriščanje in rabo gozdov ter razpolaganje z njimi kot naravnim bogastvom s ciljem, da se zagotovijo trajnostno sonaravno ter večnamensko gospodarjenje v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot, trajno in optimalno delovanje gozdov kot ekosistema ter uresničevanje njihovih funkcij. Kljub nekaterim kasnejšim spremembam in dopolnitvam (v letih 1999, 2002, 2006, 2007, 2010, 2013, 2014, 2015, 2016 in 2023), Zakon potrebuje posodobitev. Posodobitve so potrebne predvsem zaradi: a) vse večjega vpliva mednarodnih zavez po zagotavljanju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, b) povečanega števila (ne)zakonodajnih dokumentov na ravni EU, kar je odraz prepoznavanja pomena gozdov za doseganje ciljev na področju podnebja in okolja, c) pritiska politik drugih sektorjev, ki vplivajo na gozd in gozdarstvo in d) spremenjenih družbenih vrednot tako lastnikov gozdov kot tudi družbe.

Trenutno stanje na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, kaže da le to poteka v skladu z načeli trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti gozdov (OP NGP 2022-2026, 2022). Kljub temu pa obstajajo izzivi, kako zagotoviti gospodarsko trajnost oziroma dolgoročno donosnost gozdarstva. V OP NGP 2022-2026 opozarjajo na: a) neizkoriščenost danosti gozda, saj je izvedba možnega poseka ter načrtovanih gozdnogojitvenih in varstvenih del še vedno majhna, kar pa je posledica spremenjenih socialno-ekonomskih značilnosti lastnikov gozdov ter majhne in razdrobljene gozdne posesti, b) probleme pri evidentiranju dejanskega poseka, c) na potrebe po racionalizaciji delovanja javne gozdarske službe v okviru ZGS in d) da je za delovanje gozdarskega sistema zaradi specifičnosti gospodarjenja z gozdovi pri izvajanju gozdne politike predvsem v povezavi z lastninskimi interesi in številnimi funkcijami gozdov pomembno trajno zagotovljene ustrezne višine finančnih sredstev tako iz proračunskih kot evropskih virov. Vse to kaže na premajhno učinkovitost zakonskih in organizacijskih rešitev na področju gozdov in gozdarstva, kar zahteva spremembe širših zakonskih in podzakonskih okvirov.

V nadaljevanju prikazujemo identificirane pravne institute Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov, ki so se izkazali kot omejujoči za gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji oziroma so bili prepoznani kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi. Pravni instituti so bili identificirani na podlagi:

- a) Sistematičnega pregleda poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature,
- b) Ankete izvedene med zaposlenimi na ZGS in
- c) Intervjujev z vodjo sektorja za načrtovanje razvoja gozdov in vodjo se načrtovanje razvoja gozdov in vodjo sektorja za ukrepe v gozdovih, ter vodji služb znotraj teh sektorjev ZGS.

Pri tem smo posebno pozornost namenili področju izkoriščanja gozdov, izvedbi načrtovanih gozdnogospodarskih del, evidenci poseka in organizaciji ter delovanju javne gozdarske službe v okviru ZGS.

## 2 Metode dela

### 2.1 Sistematični pregled poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature

V sklopu **sistematičnega pregleda poročil** smo pregledali 27 dokumentov in sicer:

- a) Poročila o izvajanju NGP (Poročilo o izvajanju NGP v obdobju 2015-2019, Poročilo o izvajanju OP za izvajanje NGP 2017-2021) in OP NGP 2022-2026,
- b) Revizijska poročila Računskega sodišča (Revizijsko poročilo upravljanje z gozdovi, Po revizijsko poročilo upravljanje z gozdovi, Revizijsko poročilo učinkovitost spremljanja in preprečevanja škode zaradi podlubnikov, Revizijsko poročilo ravnanje z varstvenimi območji Natura 2000)
- c) Poročila IRSKGLR,
- d) Poročila ZGS o gozdovih,
- e) GGN GGO 2021-2030 (poglavje »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov«)

Pri pregledu letnih poročil IRSKGLR in ZGS, smo se omejili na zadnje pet letno obdobje (2019-2023). Analiza je sledila opisani metodologiji pri sistematičnem pregledu znanstvene, strokovne in poljudne literature – fazi 3 »Podrobna celotna vsebinska analiza«.

**Sistematični pregled znanstvene, strokovne in poljudne literature** smo izvedli skladno s koraki za izvedbo sistematičnega kartiranja (ang. »*systematic mapping*«), kot so ga opisali Rodela in sod. (2019) in temelji na metodologiji PRISMA (»*Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analysis*«). Pridobivanje relevantne znanstvene, strokovne in poljudne literature je potekalo v 3. fazah in je prikazan na sliki 1. V ta sklop analize smo vključili tudi poročila znanstveno-raziskovalnih projektov.

**FAZA 1: IDENTIFIKACIJA ZADETKOV:** V bibliografski zbirki COBISS, Google Scholar in brskalniku Google smo izvedli ukazno iskanje po naslednjih fazah:

- a) *Preliminarna faza 1.2:* Ukazno iskanje po vnaprej pripravljanih iskalnih nizih (ključnih besedah oziroma besednih zvezah) (Preglednica 1), katere smo iskali v naslovu, izvlečku in med ključnimi besedami s pomočjo naprednega iskanja v bibliografskih zbirkah/brskalniku z vključenimi Bolovim operaterjem AND oziroma IN med dvema ali več ključnimi besedami. V tej fazi smo dobili 1734 bibliografskih enot.
- b) *Preliminarna faza 1.2:* Dobljene bibliografske enote/zadetke smo združili v skupno bazo podatkov in iz nje odstranili podvojene enote in vse zapise, ki so bili objavljeni po letu 1993 (ko je bil sprejet prvi Zakon o gozdovih). Z odstranitvijo podvojenih enot smo v nadaljnjo analizo vključili 836 enot.

Preglednica 1: Ključne iskalne besede oziroma besedne zveze

Področje/tema	Ključne besede oziroma besedne zveze
Gospodarjenje z gozdom	Omejitve pri gospodarjenju, gospodarjenje z gozdovi, izvedba gozdnogospodarskih del
Lastninska pravica	Omejitve lastninske pravice, gozd
Zakonodaja	Zakon o gozdovih, podzakonski predpisi, omejitve pri gospodarjenju
Javna gozdarska služba	Javna gozdarska služba, Zavod za gozdove Slovenije, naloge, področje delovanja
Evidence poseka	Evidence poseka, neevidentiran posek, nedovoljen/ilegalen posek, dejanski posek

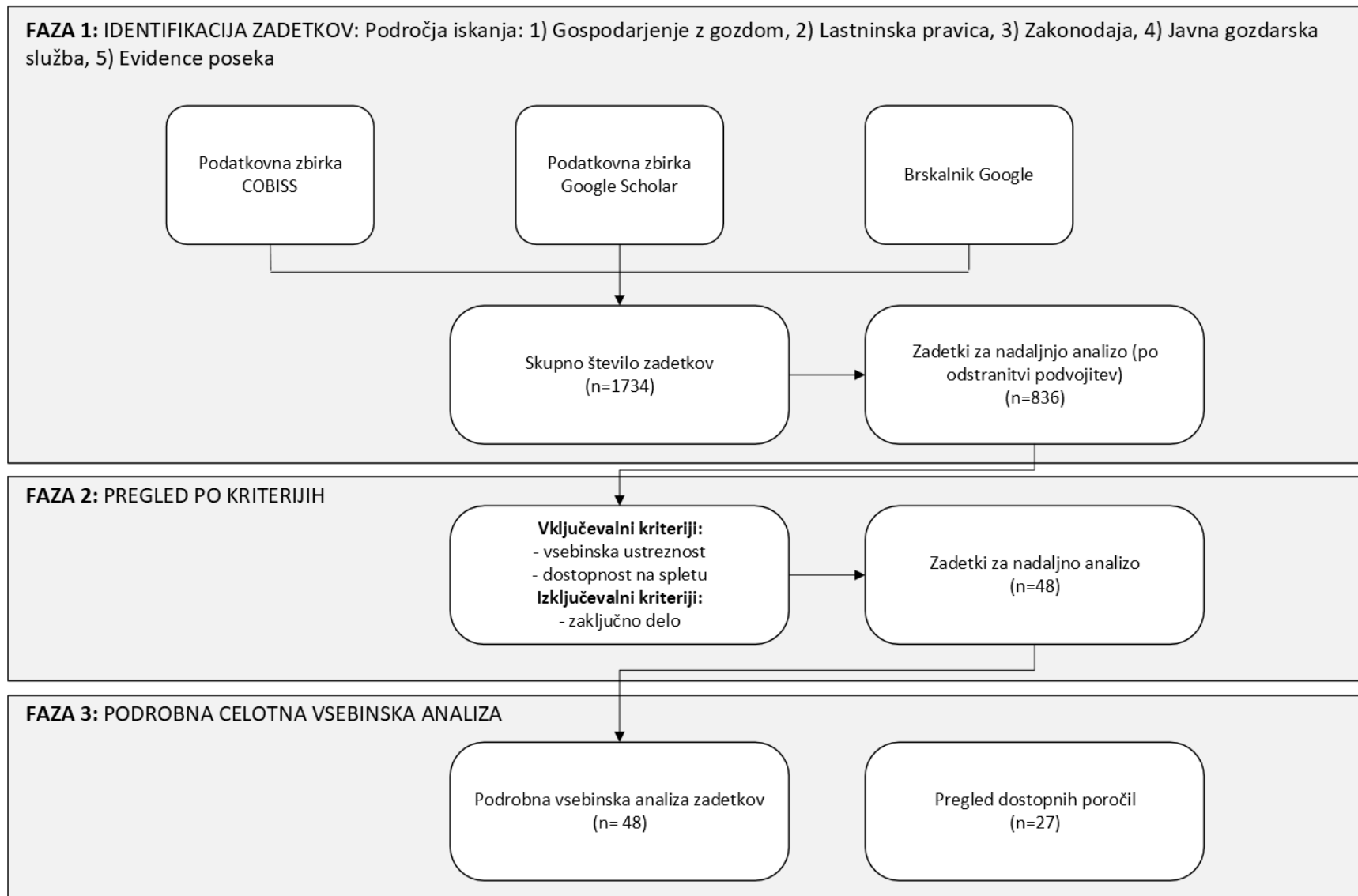
## FAZA 2: PREGLED PO KRITERIJIH

Rezultate iskanja smo prefiltrirali po dodatnih kriterijih za izključitev. Glede na izvleček oziroma vsebino besedila smo izključili iz nadaljnje obravnave vse bibliografske enote/zadetke, ki se ne nanašajo na omejitve/probleme povezane z gospodarjenjem z gozdovi oziroma evidence poseka. Prav tako smo iz analize izključili vsa zaključna dela (diplomske naloge, magistrske naloge in doktorske disertacije). V tej fazi smo izločili 789 bibliografskih enot/zadetkov, kar pomeni, da se je v nadaljnjo fazo uvrstilo 48 bibliografskih enot/zadetkov. Seznam vse pregledane literature je dostopen v Prilogi 1.

## FAZA 3: PODROBNA CELOTNA VSEBINSKA ANALIZA

Za vsako izbrano bibliografsko enoto/zadetek (n=48) in poročila iz sklopa sistematičnega pregleda poročil (n=27) je sledila podrobna vsebinska analiza celotnega besedila na podlagi vnaprej pripravljenih tematskih sklopov, ki čim bolj sledijo strukturi poglavij/podpoglavij in členom Zakona o gozdovih Slovenije. Analizirali smo 10 tematskih sklopov in sicer: lastninska pravica, podlage za gospodarjenje z gozdovi, gospodarjenje z gozdovi, varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, financiranje, delovanje in naloge javne gozdarske službe, delovanje in naloge ZGS, varstvo gozdov, nadzor in druga področna zakonodaja, kateri so obsegali 76 spremenljivk.





Slika 1: Shematični prikaz poteka pregleda literature po metodologiji PRISMA

## **2.2 Anketa med zaposlenimi na Zavodu za gozdove Slovenije**

Na podlagi identificiranih pravnih institutov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji oziroma so bili prepoznani kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi in so predstavljeni v poglavju 3 (Rezultati sistematičnega pregleda poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature), smo pripravili anketni vprašalnik za zaposlene na ZGS (Priloga 2).

Anketni vprašalnik je sestavljen iz dveh vsebinskih sklopov. Prvi vsebinski sklop predstavlja splošni del ankete in vključuje vprašanja povezana z osnovnimi informacijami o anketirancu (delovno mesto, delovna doba) in strinjanje s splošnimi trditvami o problemih povezanih z gospodarjenjem z gozdovi in delovanjem javne gozdarske službe v okviru ZGS. Drugi vsebinski sklop ankete vsebuje vprašanja povezana z nalogami ZGS, evidentiranjem poseka, gozdnogospodarskim načrtovanjem, izvedbo gozdnogospodarskih del, nadzorom in predlogi za spremembo Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov.

Anketiranje bomo izvedli s pomočjo on-line ankete v programu 1KA. Vzorec bodo predstavljali vsi zaposleni zaposlenimi na ZGS. Anketa je bila ZGS posredovana v pregled in dopolnitev v začetku marca 2025. Sama izvedba anketiranja se je začela 12. 03. 2025.

## **2.3 Intervjuji z vodstvenim kadrom na Zavodu za gozdove Slovenije**

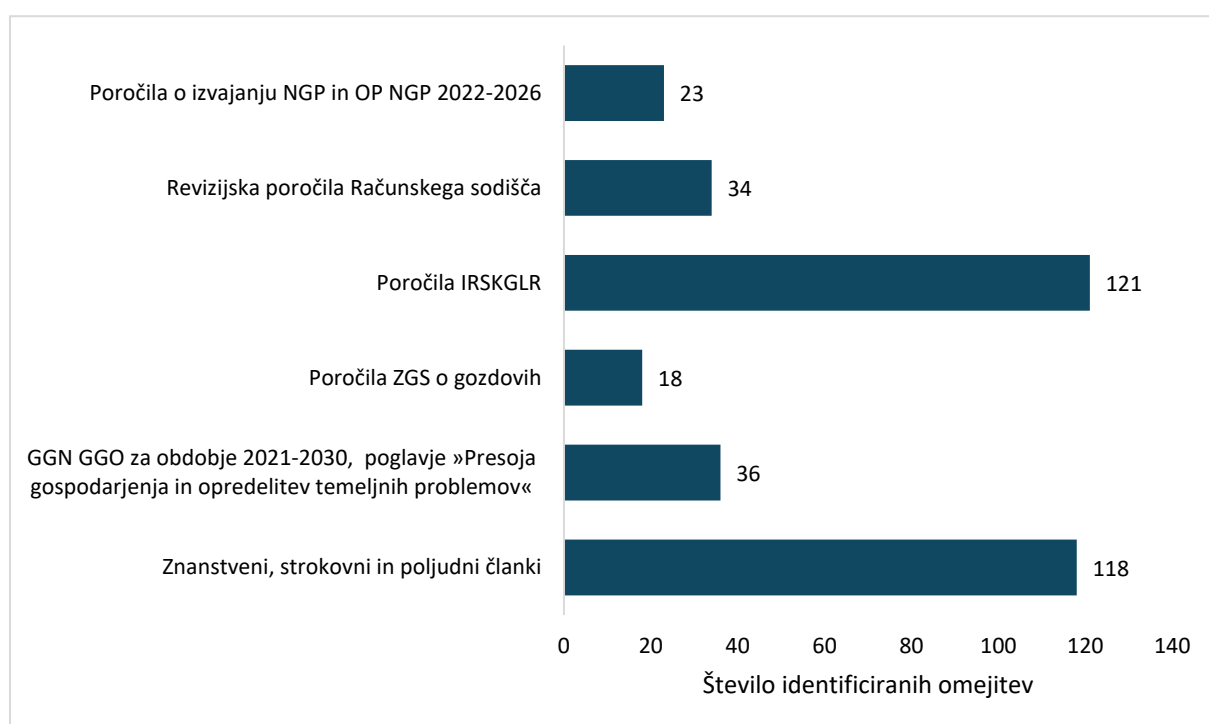
Izvedba intervjujev sledi po končanem anketiranju zaposlenih na ZGS in analizi podatkov.

### 3 Rezultati

Identificirani pravni instituti, ki so se izkazali, da omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so bili prepoznani kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi, so v poročilu prikazani v treh ločenih podpoglavjih, ki sledijo različnim fazam zbiranja podatkov (rezultati sistematičnega pregleda poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature; rezultati anketiranja zaposlenih na ZGS in rezultati intervjujev z vodstvenim kadrom na ZGS).

#### 3.1 Splošni rezultati sistematičnega pregleda

V sistematičnem pregledu poročil, znanstvene, strokovne in poljudne literature smo skupno zaznali 344 zapisov, ki se nanašajo na pravne institute, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so bili prepoznani kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 2).



Slika 2: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi glede na tip dokumenta

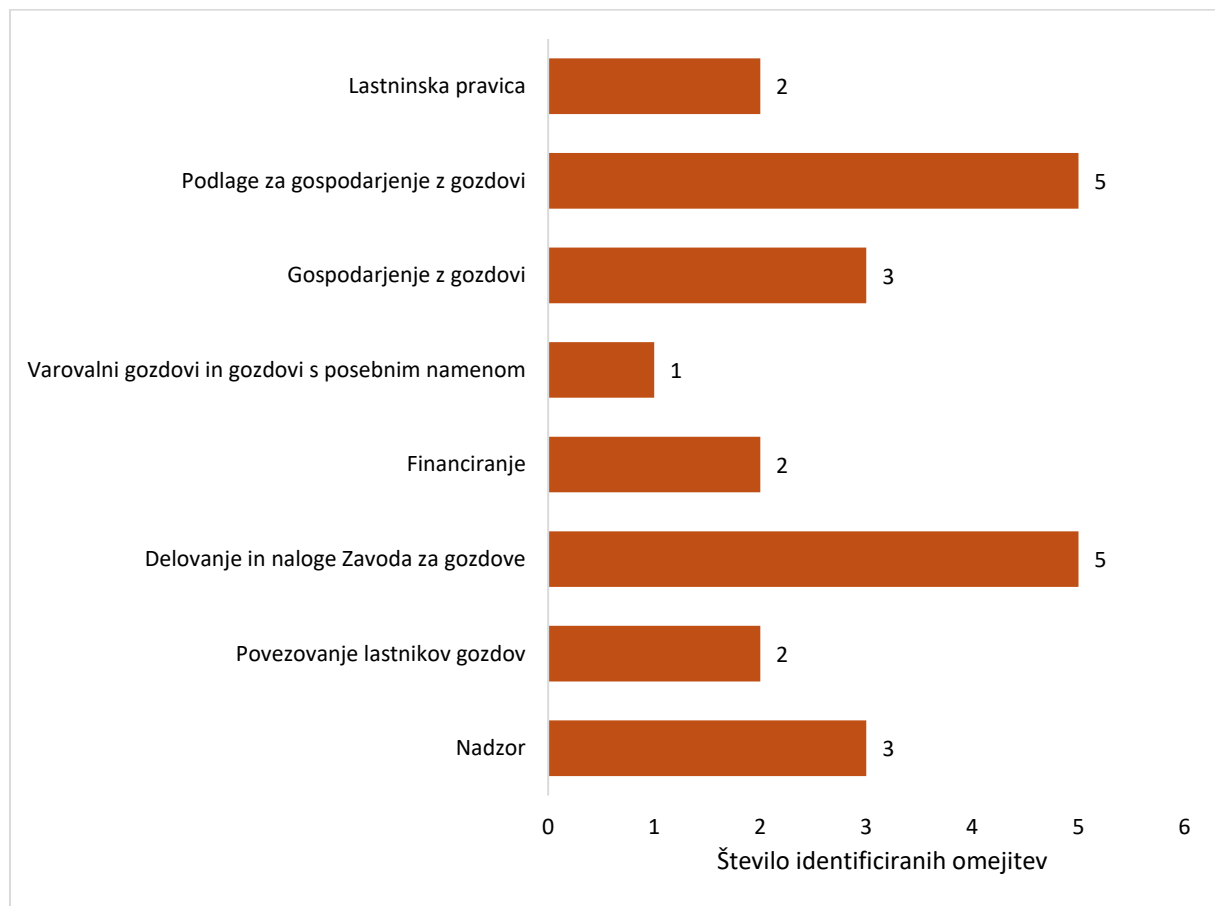
V nadaljevanju so rezultati prikazani v ločenih podpoglavjih. V podpoglavju 3.1.1 so prikazane omejitve pri gospodarjenju z gozdovi oziroma problemi v samem izvajanju zakonodaje v praksi identificirane v Poročilih o izvajanju NGP in OP NGP, v poglavju 3.1.2 so predstavljene omejitve oziroma problemi v samem izvajanju zakonodaje v praksi identificirane v Revizijskih poročilih Računskega sodišča, v poglavju 3.1.3 so predstavljene omejitve oziroma problemi v samem izvajanju zakonodaje v praksi identificirane v Poročilih IRSKGLR, v poglavju 3.1.4 so predstavljene omejitve oziroma problemi v samem izvajanju zakonodaje v praksi identificirane v Poročilih ZGS o gozdovih, v poglavju 3.1.5 so predstavljene omejitve oziroma problemi v samem izvajanju zakonodaje v praksi identificirani v poglavju »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov« gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij za obdobje 2021-2030 in v poglavju 3.1.6 omejitve oziroma problemi v samem izvajanju

zakonodaje v praksi identificirane v znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankih ter poročilih projektov.

Ker je bil cilj identificirati le ključne vsebine (tj. pravne institute), ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma probleme v samem izvajanju zakonodaje v praksi, smo se v vsakem podpoglavju osredotočili le na najpogosteje identificirane pravne institute.

### 3.1.1 Analiza Poročil o izvajanju Nacionalnega gozdnega programa in Operativnega programa za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa za obdobje 2022-2026

Pri pregledu poročil o izvajanju NGP in OP NGP 2022-2026 je bilo skupno identificiranih 23 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 3).



Slika 3: Število identificiranih omejitev povezanih z gospodarjenjem z gozdovi v Poročilih o izvajanju nacionalnega gozdnega programa

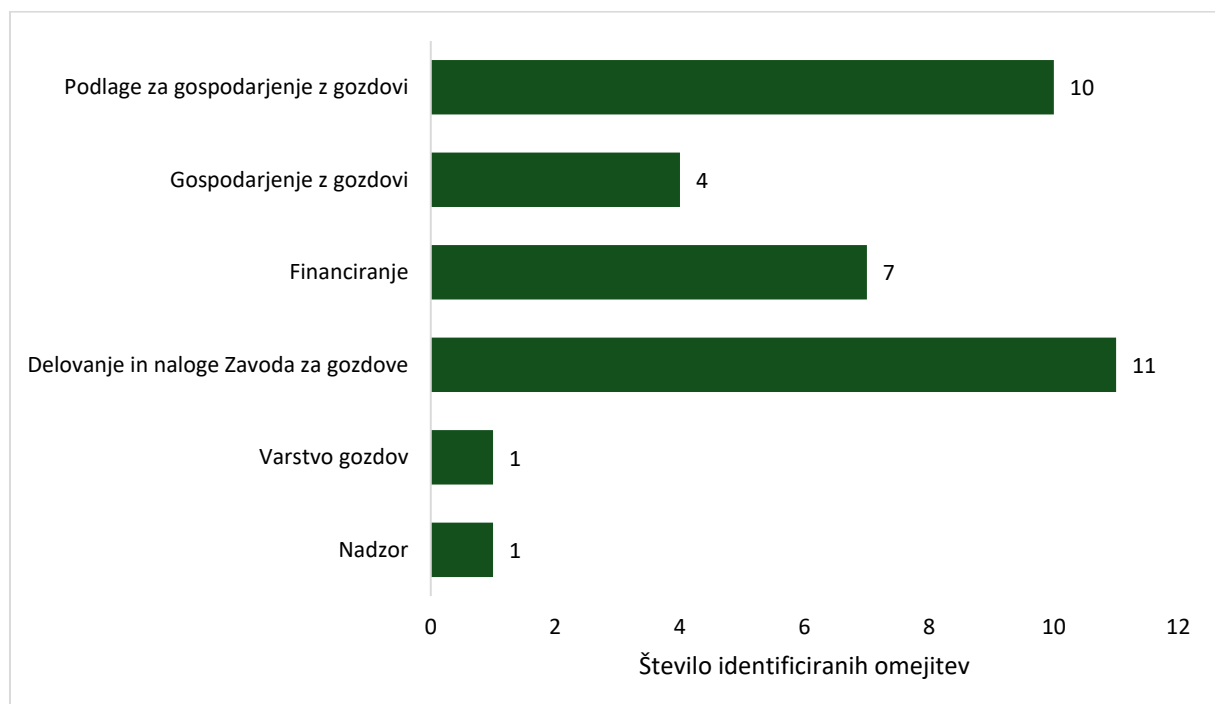
**Podlage za gospodarjenje z gozdovi** (načrti za gospodarjenje z gozdovi) so bile pri pregledu poročil o izvajanju NGP in OP NGP 2022-2026 izpostavljene iz treh vidikov. Izpostavljen je bil nekajmesečni zamik pri sprejemanju načrtov za gospodarjenje z gozdovi, kljub temu, da je ZGS z izdelavo GGN GGE pričel pravočasno in skladno s programom dela. Do nekajmesečnih zamikov je prišlo zaradi nesprejetja nadrejenih načrtov (GGN GGO), kar je posledično onemogočilo sprejetje Pravilnikov o GGN GGE. Poleg zamikov pri izdelavi načrtov za

gospodarjenje z gozdovi pa je bilo izpostavljeno tudi pomanjkljivo izkoriščanje pravice do sodelovanja v postopku priprave in sprejemanja načrtov za gospodarjenje z gozdovi s strani lastnikov gozdov in posledično slabo razvit gozdni dialog. Slabo razvit gozdni dialog se ni mogel razviti tudi, ker se NGP in krovni področni zakon nista ustrezno spremenila oziroma dopolnila. Poleg problemov, ki so se izkazali v samem izvajanju zakonodaje v praksi pa v poročilih o izvajanju NGP in OP NGP 2022-2026 opozarjajo tudi na problematiko neuskkljenosti in nejasno opredelitev poudarjenosti funkcij na posameznem območju.

V poročilih so bili prepoznani tudi problemi, ki so povezani tudi z **nalogami ZGS, ki jih opravlja kot javno gozdarsko službo**. V poročilih opozarjajo, da ZGS ne opravlja učinkovito nalog javne gozdarske službe, ki se navezujejo na *zagotavljanje izvedbe ukrepov varstva gozdov in izvedbo negovalnih del (na podlagi progama vlaganj v gozdove)*, saj število izvedenih del zaostaja za načrtovanim (še posebej v zasebnih gozdovih). Poleg tega izpostavljajo, da ZGS ne opravlja učinkovito nalog javne gozdarske službe povezanih s *strokovnim, načrtnim in dejavnejšim spodbujanjem lastnikov gozdov za gospodarjenje z gozdovi*, saj je raven izvedenih aktivnosti zelo nizka, lastniki pa niso poslovno povezani.

### 3.1.2 Analiza Revizijskih poročilih Računskega sodišča

Pri pregledu Revizijskih poročil Računskega sodišča je bilo skupno identificiranih 34 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 4).



Slika 4: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v Revizijskih poročilih Računskega sodišča

V povezavi z **nalogami ZGS, ki jih opravlja kot javno gozdarsko službo** so bili izpostavljeni pravni instituti, ki se nanašajo na *izbiri drevja za posek, evidenco poseka, zagotavljanje izvedbe potrebnih gozdnogospodarskih del, spremljanje in nadzor izvajanja gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja gozdnih cest in prevzem opravljanih del.*

Računsko sodišče predlaga, da ker Zakon o gozdovih omogoča, da lahko lastnik gozda brez odločbe o skupni *izbiri dreves za posek* seka gozdno drevje na območjih, določenih v gozdnogojitvenem načrtu, kjer posamezna izbira dreves za možni posek ni obvezna, da se pripravi spremembo Zakona o gozdovih in drugih predpisov, ki bo lastnikom gozdov omogočala sečnjo tudi do določene količine drevja letno (npr. za drva, 10 – 15 m<sup>3</sup>) brez posamezne izbire drevja za posek na območjih, ki bodo določena v GGoj načrtih. Prav tako ZGS in MKGP priporočajo, da glede na to, da: a) z odločbo o skupni izbiri drevja za posek (odločba A) lastnik gozda dobi možnost oziroma pravico, da do v odločbi določenega roka opravi posek izbranega drevja, ki je predviden tudi v pripadajočem gozdnogojitvenem načrtu, in ne obveznost za izvedbo poseka; če lastnik poseka ne opravi, sankcije niso predpisane; b) izdaja odločbe A ne vpliva neposredno na porabo proračunskih sredstev; c) ZGS od lastnika v odločbi A ne more zahtevati, da mu sporoči, ko je posek izveden, saj za to nima pravnih podlag in d) so pritožbe zoper odločbo na MKGP redke, proučita spremembe pravnih podlag, ki določajo, da se za redni posek zahteva izdaja odločbe A in namesto tega uvedeta le obvezno izbiro drevja za posek na podlagi pripadajočega gozdnogojitvenega načrta z izdajo »odkazilnega manuala« oziroma drugega dokumenta, ki bi imel vlogo dovoljenja za posek (z vključenim opozorilom o ureditvi sečišča) in bi bil hkrati za ZGS podlaga za spremljanje in evidentiranje poseka. S tem bi se ZGS izognil nekaterim administrativnim postopkom in stroškom, kar bi prispevalo tudi k večji učinkovitosti in gospodarnosti poslovanja ZGS.

V povezavi z *evidencami poseka*, glede na meritve poseka na stalnih vzorčnih ploskvah, Računsko sodišče ugotavlja, da je dejanski posek v državi v povprečju za 27 % večji od evidentiranega poseka v evidencah ZGS. Zato ocenjujejo, da ZGS pri spremljanju izvedbe poseka ni bil uspešen, saj po njihovi oceni ni vzpostavil pogojev, ki bi mu omogočali učinkovito načrtovanje in spremljanje poseka, ker: a) nima medsebojno povezanih vseh ravni načrtovanja poseka, zato se podatki o poseku na ravni GGN GGE za odsek ne ujemajo s podatki o poseku za isti odsek na ravni GGoj načrta; b) nima za vse odseke izdelanih GGoj načrtov, na podlagi katerih se izda odločba o izbiri drevja za posek; c) ne izvaja dosledno kontrole vseh sečišč in v evidenco poseka ne vpisuje odstopanj od odločb o izbiri drevja za posek; d) ne evidentira delnega poseka; e) velik delež na stalnih vzorčnih ploskvah izmerjenega nedovoljenega poseka kaže, da revirni gozdarji ne izvajajo dovolj redno in vestno ogledov revirjev, ter ne ugotavljajo in ne predlagajo sankcioniranja nedovoljenega poseka gozdarski inšpekciji.

V povezavi z *izvedbo načrtovanih gozdnogospodarskih del*, Računsko sodišče v poročilu navaja, da bi po mnenju gozdarske inšpekcije za vzpostavitev *učinkovitega sistema gojenja gozdov* morali temeljito spremeniti Zakon o gozdovih. Ločiti bi bilo treba dela, ki krepijo gospodarsko vrednost gozdov, od tistih, ki so nujno potrebni za zagotavljanje javnega interesa, da se prepreči škoda v gozdovih ali na površinah, ki jih ti gozdovi varujejo. Tista dela, ki so nujno potrebna, bi moral lastnik gozda opraviti ali pa bi jih na njegove stroške izvršil organ z javnimi pooblastili.

Ostala dela, ki zgolj krepijo gospodarsko funkcijo gozdov, pa bi bilo treba spodbujati na drugačen način, na primer z davčnimi olajšavami. ZGS je pripravil predlog naprednega usmerjanja razvoja gozdov, s katerim bi zagotovil višjo realizacijo načrtovanih del. V skladu s predlogom bi ukrepe, s katerimi ZGS usmerja razvoj gozdov, razdelili na nujne in priporočljive. Nujni ukrepi bi se izvajali na podlagi odločbe ZGS ter bi bili v celoti financirani s proračunskimi sredstvi ter delno iz sredstev za vlaganja v gozdove, zbranih od vseh lastnikov gozdov. V primeru ne izvedbe nujnih del s strani lastnikov gozdov bi njihovo izvedbo zagotovil ZGS. Priporočljivi ukrepi, ki bi bili tudi v javnem interesu, predvsem pa v interesu lastnikov gozdov, pa bi se izvajali na podlagi pogodbe, sklenjene z ZGS, ter bi se lahko prav tako sofinancirali. Prav tako ocenjujejo, da bi poleg jasnejše opredelitve del v javnem interesu k večjemu obsegu obnove gozdov pozitivno prispevala tudi možnost, da z gozdovi lastnikov, ki nimajo interesa za aktivno gospodarjenje, gospodari upravljavec državnih gozdov ali drug subjekt, pri tem pa bi upravljavec gozdov del prihodkov, zmanjšanih za stroške, delil z lastnikom gozdov.

Ena od zakonskih nalog ZGS je tudi *priprava strokovnih podlag za odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami in vodenje evidenc o gozdnih cestah*. V poročilu navajajo, da naj ZGS poenoti način določanja odpiranja gozdov z gozdnimi prometnicami tako, da bo določil predele, ki z gozdnimi prometnicami niso odprti. Kot omejujoče za gospodarjenje z gozdovi v povezavi z gradnjo gozdnih prometnic, se je izkazalo tudi, Zakonsko določilo, da je gradnja gozdnih prometnic mogoča ob 100 % soglasju vseh lastnikov parcel, na katerih bi bila primerna gradnja gozdnih cest. Zato predlagajo, da mora MKGP spremeniti zakonske določbe, ki bi omogočile pospešeno gradnjo potrebnih gozdnih prometnic in ostalih protipožarnih objektov - npr. notarsko overjeno soglasje lastnikov gozdnih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % površin zemljišč na predvideni trasi. Pripravijo naj se več letni programi vzdrževanja gozdnih cest in spodbudi se naj občine k izvedbi večletnih razpisov za izvajalce.

**Podlage za gospodarjenje z gozdovi** (načrti za gospodarjenje z gozdovi) so bile v poročilih Računskega sodišča izpostavljene, kot problem predvsem v povezavi z gozdnogospodarskim načrtovanjem, ki ga kot nalogo opravlja ZGS kot javno gozdarsko službo in sicer: a) da obdobje veljave GGoj načrta in pripadajočega GGN GGE nista enaka ali usklajena; b) da ZGS ni vzpostavil pogojev za učinkovito gospodarjenje z gozdovi, saj ni izdelal GGoj načrtov, ki so izvedbeni načrti za vse gozdove v Republiki Sloveniji; c) da vsebine načrtov za gospodarjenje z gozdovi niso usklajene in d) da lastniki gozdov in ostali akterji (predvsem iz sektorja varstva narave) niso v zadostni meri vključeni v gozdnogospodarsko načrtovanje.

Zakon o gozdnih določa, da je GGoj načrt izvedbeni načrt GGN GGE. Trajanje gozdnogojitvenega načrta ni predpisano. Računsko sodišče ugotavlja, da *obdobje veljave GGoj načrta in pripadajočega GGN GGE nista enaka oziroma usklajena* in da je imel ZGS v letu 2009 tretjino vseh GGoj načrtov starih več kot deset let, kolikor je veljavnost posameznega GGN GGE. GGoj načrti ob sprejemu novega GGN GGE niso bili posodobljeni, zato so lahko nastala odstopanja med ukrepi za isti odsek v GGN GGE v primerjavi z ukrepi za isti odsek v GGoj načrtu. V skladu z določili Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo se v okviru GGN GGE določijo usmeritve za gospodarjenje z gozdovi in ukrepi po lastniških kategorijah. Če naj bo GGoj izvedbeni načrt GGN GGE, kar zadeva izvedbo (količinsko

ovrednotenih) ukrepov (posek, gojitvena in varstvena dela), bi moral biti, po oceni Računskega sodišča, tako količinsko kot tudi časovno vezan na obdobje veljavnosti GGN GGE in bi torej lahko trajal največ deset let. GGoj načrti ob sprejemu novega GGN GGE niso bili posodobljeni, zato so lahko bila odstopanja med ukrepi za isti odsek v GGN GGE v primerjavi z ukrepi za isti odsek v GGoj načrtu. V povezavi z *učinkovitostjo gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji*, Računsko sodišče ugotavlja, da se v GGoj načrtu opredelijo gozdnogojitveni cilji in ukrepi. Na podlagi GGoj načrta se izberejo drevesa za možni posek. Iz pregleda poročil je razvidno, da ZGS ni vzpostavil pogojev za učinkovito gospodarjenje z gozdovi, saj ni izdelal GGoj načrtov (za 15,6 % gozdnih površin v Republiki Sloveniji), ki so izvedbeni načrti za gospodarjenje z gozdovi.

Sklicujoč se na poročilo delovne skupine za pripravo ocene stanja v slovenskem gozdarstvu, kjer je bil podan predlog, naj bo izdelava GGoj načrtov obvezna za vse državne gozdove in za vse zasebne gozdove z velikostjo gozdne posesti najmanj 5 ha, saj naj bi bila izdelava GGoj načrta za manjšo posest neracionalna<sup>1</sup>, Računsko sodišče priporoča MKGP in ZGS, naj proučita načine in posledice poenostavljenega GGoj načrtovanja za gozdne posesti, ki so lastniško razdrobljene in kjer ni večjega interesa za gospodarjenje z gozdovi in izvedeta *racionalizacijo gozdnogospodarskega načrtovanja*. Predlagajo naj se ločita okvirno (strateško) načrtovanje (npr. GGN GGO), ki bi bilo namenjeno izključno glavnim strategijam gospodarjenja (upravljanja) z gozdovi, v skladu s sprejeto gozdno politiko, in podrobno (operativno) načrtovanje (GGN GGE skupaj z izvedbenimi GGoj načrti), kjer bi se opredelile prednostne naloge pri gospodarjenju, podale temeljne razvojne usmeritve ter določili glavni ukrepi (možni posek, potrebna gojitvena in varstvena dela) in izvedla analiza preteklega gospodarjenja, hkrati pa bi ta raven ostala osnova za zbiranje in analizo podatkov o stanju gozdov na ravni ožjih homogenih enot gozdov (rastiščno gojitveni razredi, sestoji).

V povezavi z *vklučenostjo lastnikov gozdov v pripravo načrtov za gospodarjenje z gozdovi*, Računsko sodišče opozarja, da so lastniki gozdov v nezadostni meri vključeni v načrtovanje. Predlagajo, da mora ZGS poskrbeti za vključevanje lastnikov gozdov v pripravo načrtov za gospodarjenje z gozdovi že prej, ne le ob javni razgrnitvi osnutka in javni razpravi. Poudarjajo, da načrt ni prepoznaven kot orodje za delo z lastniki gozdov, ki je predpogoj za uspešno izvajanje načrta.

V povezavi s **financiranjem vlaganj v gozde**, Računsko sodišče opozarja, da razpoložljiva proračunska sredstva praviloma ne zadoščajo za sofinanciranje celotnega programa vlaganj v gozdove glede gojitvenih in varstvenih aktivnosti, v katerega ZGS v okviru finančnih možnosti uvršča potrebna gojitvena in varstvena dela po kriteriju nujnosti izvedbe del. Največ proračunskih sredstev za sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del pridobijo lastniki zasebnih gozdov, sledi ZGS, ki sredstva koristi za nabavo materiala za obnovo in varstvo gozdov ter v manjšem obsegu tudi za izvajanje izvršb izdanih odločb. Preostanek sredstev je namenjen upravljavcem občinskih in državnih gozdov. Zmanjšanje obsega proračunskih sredstev, namenjenih za vlaganja v gozdove, negativno vpliva na obseg del, ki jih izvedejo lastniki gozdov.

---

<sup>1</sup> Za manjše gozdne posesti bi bilo smiselno ukrepe določiti na podlagi posodobljenih prikazov sestojnih kart, ki bi imeli v takšnih primerih vlogo poenostavljenih GGoj načrtov.



Razpoložljiva sredstva bi morala biti čim bolj konstantna, saj se morajo dela v gozdovih izvajati več let zapored, če sredstev ni, pa lastniki gozdov lahko izgubijo interes za izvedbo del.

Ena od nalog ZGS, ki jo opravlja kot javno gozdarsko službo je tudi, da pripravi *program vlaganj v gozdove*. Računsko sodišče opozarja, da ZGS nima izdelanih GGoj načrtov za vse gozdove in ker načrti niso vsebovali tudi predpisanih vsebin (npr. ni določen rok izvedbe, niso opredeljene stopnje nujnosti izvedbe del), ZGS ni imel vzpostavljenih pogojev za pripravo letnega programa dela in vlaganj, ki bi odražal potrebe po izvedbi gojitvenih in varstvenih del v gozdu in bi morale biti razvidne v GGoj načrtih. Prav tako so ugotovili, da niso bile izdane odločbe za izvedbo več načrtovanih gojitvenih in varstvenih del z najvišjo stopnjo nujnosti (stopnja 1), medtem ko so bile izdane odločbe za izvedbo del s stopnjo nujnosti 2 ali celo s stopnjo nujnosti 3. ZGS je odločbe B izdajal selektivno le za tista gojitvena in varstvena dela, ki so jih lastniki želeli izvesti in ne za vsa tista dela, ki bi jih bilo glede na njihovo nujnost potrebno izvesti. ZGS je predlagal MKGP ločitev gojitvenih in varstvenih del na potrebna in priporočljiva dela - za potrebna dela bi se izdala odločba in izvedla njena izvršba, za priporočljiva pa bi se z lastnikom sklenila pogodba na podlagi vloge, podobno kot za razpisana sredstva iz PRP.

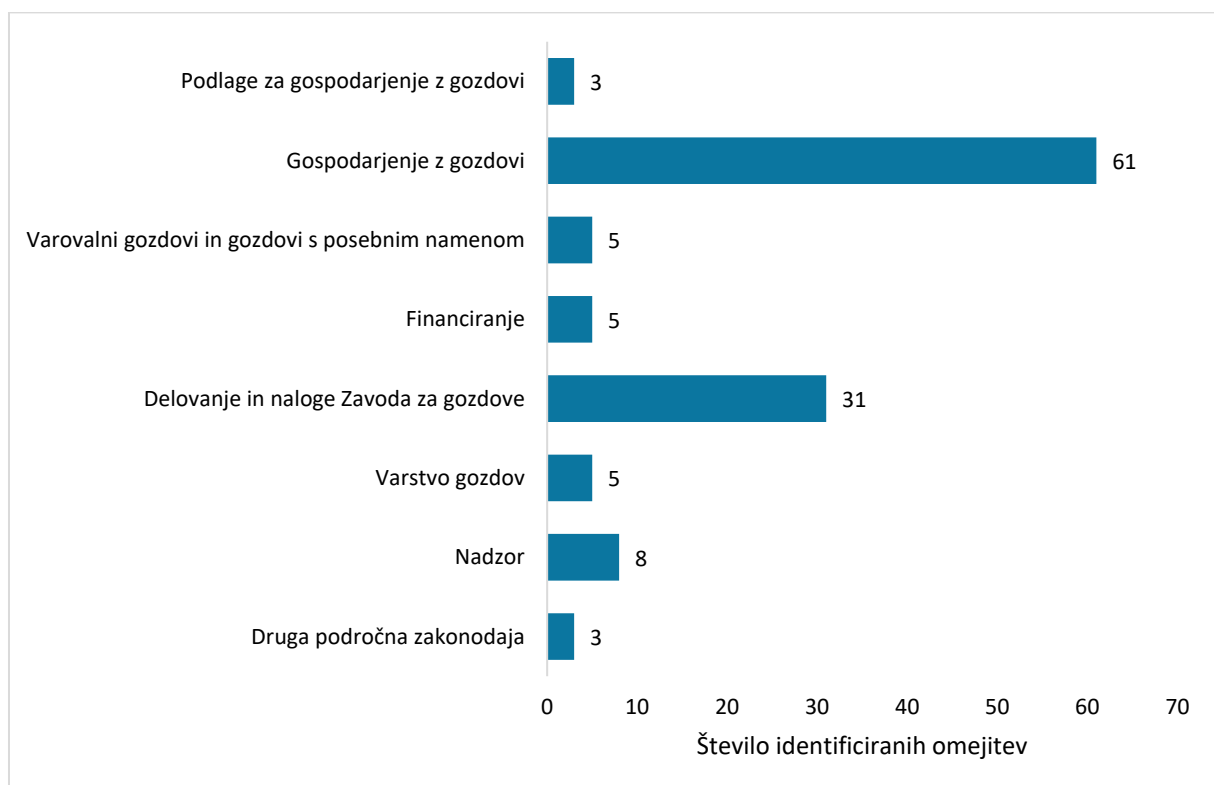
V povezavi z **gospodarjenjem z gozdovi**, Računsko sodišče opozarja, da večino žarišč podlubnikov odkrije ZGS, le manjši del tudi lastniki gozdov. Po odkritju žarišč ZGS z odločbo določi napadena drevesa, ki jih je treba posekati, ter rok izvedbe poseka. ZGS je v povprečju določal rok za izvršitev odločbe daljši od 21 dni, ki je kot instruktorski rok predviden v pravnih podlagah s področja gozdarstva. Lastniki gozdov se rokov, ki jih določi ZGS, pogosto niso držali. ZGS ima določene okvirne usmeritve za izvedbo ukrepov za zatiranje podlubnikov, in sicer se za žarišča, evidentirana od 19. marca do konca oktobra, izdajajo odločbe z 21-dnevnim rokom po vročitvi odločbe, za žarišča, odkrita v drugih mesecih, pa imajo lahko odločbe tudi daljši rok. Pri tem pa opozarjajo, da ZGS zelo pogosto (63,8 % pregledanih odločb C) v evidenco poseka vnese napačen datum vročitve odločbe C ali pa datuma sploh ne vnese. Datum vročitve je pomemben zaradi določitve roka za pritožbo na MKGP in v nekaterih primerih zaradi določitve roka za izvedbo del. Ker ZGS v več primerih ni imel v evidenci poseka vnesenih pravih datumov o vročitvi odločbe in pravih rokov za izvedbo sanacijskih del v gozdovih, obstaja tveganje, da ZGS ni pravočasno preveril izvedbe del v gozdu in tako ni pravočasno izvedel izvršbe odločbe C, kadar lastniki niso izvedli naloženih del v predpisanih rokih. Prav tako opozarjajo, da ZGS izvršbe odločb, ki niso bile izvršene v roku izvaja v majhnem obsegu.

Revizijsko poročilo opozarja tudi, da obstajajo problemi povezani z *evidencami poseka*. ZGS priporočajo, naj začne v evidenci poseka voditi tudi podatke o vmesnih posekih, ki so bili izvedeni v posameznem letu trajanja odločbe A z oznako, da gre za delni posek; ko bo posek po odločbi v celoti izveden, pa naj se v evidenci poseka to zavede. Prav tako v poročilih podajajo predloge za izboljšanje evidenc poseka v gozdovih: a) na ZGS je treba z notranjimi ukrepi (stimulacije, disciplinski ukrepi, zagotovitev dolgoročnega strokovnega dela revirnih gozdarjev) povečati delež evidentiranega posekanega drevja. Na ravni OE je v sodelovanju s centralno enoto treba zagotoviti ukrepe za izboljšanje evidenc in vodenja le-teh; b) v GGE, kjer so po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev ugotovljena največja odstopanja (30 % in več), je treba v sodelovanju s pristojno OE in KE takoj zagotoviti dodatno kontrolo (vzorčno) ter ugotoviti dejansko stanje na terenu in poglobitve vzroke za razhajanje; c) v gozdovih, kjer je po

strokovnih kriterijih primerno opustiti posamezno izbiro drevja za posek, je treba čim prej uveljaviti poenostavljeno izbiro drevja za posek in tako zmanjšati število primerov, ko se lastniki gozdov še posebej pogosto odločijo za posek brez odobritve, o takšnem poseku pa se potem ne pridobijo nobene informacije o posekanih količinah.

### 3.1.3 Analiza Poročil Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo

Pri pregledu Poročil IRSKGLR je bilo skupno identificiranih 121 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 5).



Slika 5: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v Poročilih Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo

V pregledanih poročilih se je največ pravnih institutov povezanih z **gospodarjenjem z gozdovi**, nanašalo na *izdajo odločb za redno sečnjo v upravnem postopku (odločbe A) in s tem povezan nezakonito posekan les, evidence o poseku, varstveno-sanitarni posek gozdnega drevja, sledljivost gozdnih lesnih sortimentov, knjigovodske listine in sistem potrebne skrbnosti ter posege v gozd in gozdni prostor brez soglasja ZGS.*

Iz pregleda poročil je razvidno, da je povsem v vrhu števila kršitev predpisov še vedno *posek brez ali v nasprotju z izdano odločbo v upravnem postopku (odločba A)*. Ugotavljajo, da se v predelih, kjer je velik obseg sanitarne sečnje, obseg nedovoljenega rednega poseka zmanjšuje. Opozarjajo, da nekateri revirni gozdarji ZGS pri izdaji odločb za dovoljen posek izbranih dreves, drevje na terenu označijo le z barvno piko brez žiga na koreničniku, kar otežuje ali pa celo

onemogoči obravnavanje nedovoljenega poseka dreves oziroma sečnje dreves v nasprotju z izdano odločbo ZGS.

V povezavi z *nezakonito posekanim drevjem* v poročilih izpostavljajo, da če je les nezakonito posekanega drevja še v gozdu, gozdarska inšpekcija z odločbo prepove dajanje tega lesa na trg. Problem pa nastane kadar gre za poskus kraje. V tem primeru je lastnik dvojno kaznovan, les so mu posekali in še prodati ga ne sme. Zato predlagajo, da je potrebno poiskati ustrezno zakonsko podprto rešitev, ki bo lastniku omogočala prosto razpolaganje s takim lesom.

V povezavi z *izdajanjem odločb v upravnem postopku* v poročilih gozdarska inšpekcija predlaga, da se v primeru naravnih ujm in prenamnožitve škodljivcev večjega obsega, na najbolj prizadetih predelih ne izdajajo odločbe za redno sečnjo. Prav tako v poročilih izpostavljajo, da problem, da lastnik gozda ni izvedel ali zagotovil izvedbe sanitarne sečnje gozdnega drevja in preventivnih varstvenih del v roku, ki jih z odločbo določi ZGS. ZGS še vedno v izreku nekaterih C odločb določa fiksen rok za izvedbo odločbe ali pa ta rok veže na datum izdaje odločb, čeprav je edino smiselno rok izvedbe vezati na datum vročitve odločbe. Kljub temu, da Zakon o gozdovih predvideva upravno izvršbo po drugi osebi, če lastnik gozda ne opravi sanitarne sečnje, spravilo in odvoz okuženih ali z insekti napadenega, močno poškodovanega ali podrtega drevja iz gozda na lokacijo, ki ne predstavlja nevarnosti za nadaljnje širjenje škodljivih organizmov, na nekaterih območjih enotah ZGS še vedno, glede na število kršitev, izdajo zelo malo sklepov o izvršbi oziroma ne uvedejo izvršilnih postopkov v primeru neizvršitve sanitarne sečnje v postavljenem roku.

V povezavi z *evidencami o poseku* je v poročilih izpostavljeno, da lastniki gozdov, ZGS običajno ne sporočajo količine in strukture dodatno posekanih neizbranih dreves, kar so opazili ob razkoraku med podatki, ki so navedeni na dovoljenju za posek in količino prodanih gozdnih lesnih sortimentov. Revirni gozdar bi ob kontroli sečišča sicer moral ugotoviti dodatno posekana neizbrana drevesa in ustrezno ukrepati, vendar se kontrola sečišč ne izvaja za vsa sečišča. Prav tako opozarjajo, da kljub temu, da so revirni gozdarji ob prevzemu sečišča ugotovili selektivni posek oziroma dodatno posekana neizbrana drevesa, tega niso vnesli v evidenco poseka.

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (2016) morajo gozdne lesne sortimente, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, zaradi spremljanja sledljivosti prometa z gozdnimi lesnimi sortimenti in izvajanja nadzora v skladu z zakonom, spremljati *knjigovodska listina*. Le ta vsebuje podatke o lastniku gozdnega drevja ali gozdnih lesnih sortimentov, pošiljatelju, prevozniku, prejemniku, vrsti in količini gozdnih lesnih sortimentov ter času in kraju nakladanja in razkladanja. V poročilih gozdarska inšpekcija ugotavlja, da zavezanci pri izpolnjevanju knjigovodskih listin niso dovolj natančni in da še vedno nekateri ne razlikujejo med pojmi pošiljatelj in prejemnik ter pošiljatelj in lastnik dreves. Z Zakonom o gozdovih se ureja tudi izvajanje Uredbe (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode. V poročilih gozdarska inšpekcija ugotavlja, da subjekti še vedno nimajo vzpostavljenega *sistema potrebne skrbnosti* ali pa je bil ta pomanjkljiv ali pa so ravnali v nasprotju z njim. Pregledani sistemi potrebne skrbnosti so bili pomanjkljivi, ker ni bila narejena

ocena tveganja ali pa je bilo tveganje napačno ocenjeno, ni bila zagotovljena sledljivost lesa do odločbe ZGS, ker so bili predloženi podatki o prodaji lesa skupni za več odločb, manjkali so datumi odvozov lesa, podatki o kupcih lesa pa so bili nepopolni.

V poročilih gozdarski inšpektorji opozarjajo tudi, da se pogosto *dogajajo posegi v gozd in gozdni prostor brez soglasja ZGS*. Zakon o gozdovih določa, da je potrebno za graditev objektov in posege v gozd oziroma gozdni prostor ter za krčitve gozda v kmetijske namene, pridobiti soglasje ZGS. Opozarjajo, da se posegi v gozd oziroma gozdni prostor izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov oziroma za različne druge namene, kot na primer motokros in kolesarske poligone, poligone za paintball in prostor za parkiranje ali kampiranje. Iz poročil je razvidno da problem postaja iz leta v leto večji. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dlje časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

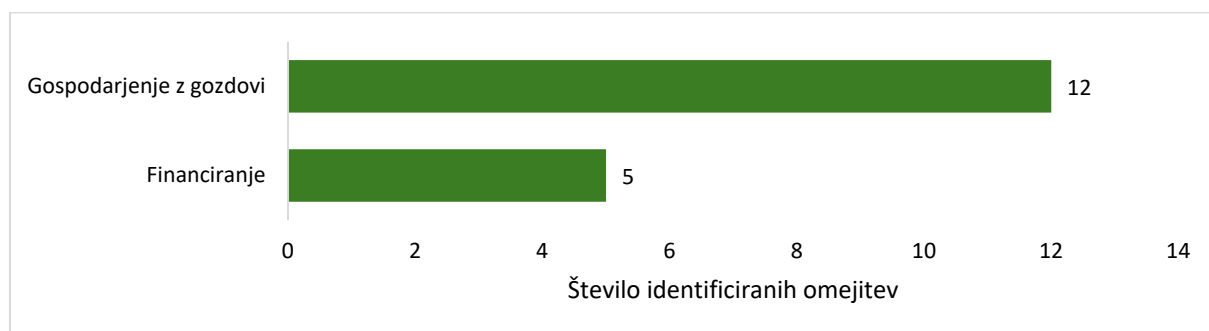
Nekateri problemi v poročilih so bili povezani tudi z izvedbo **nalog ZGS, ki jih opravlja kot javno gozdarsko službo**. Izpostavljene so bile naslednje naloge: *izbira drevja za posek, program vlaganj v gozdove, izdajanje odločb v upravnem postopku, spremljanje in nadzor izvajanja gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja gozdnih cest in prevzem opravljanih del*.

V poročilih gozdarska inšpekcija opozarja, v povezavi z *izbiro drevja za posek*, da nekateri revirni gozdarji ZGS pri izdaji odločb za posek izbranih dreves, drevje na terenu označijo le z barvno piko brez žiga na koreničniku. V povezavi s *programom vlaganj v gozdove*, gozdarska inšpekcija ugotavlja, da se gojitvena dela marsikdaj določajo glede na pripravljenost lastnika za izvedbo, ne pa glede nujnosti izvedbe samih del. Pri nekaterih objektih gozdarska inšpekcija ugotavlja, da sadnja ni bila smiselna, ker je bilo že prisotno naravno mladje, ali pa je bila sadnja izvedena pod zastorom dreves. Prav tako ugotavljajo, da ZGS na nekaterih enotah premalo spodbuja zatiralne ukrepe. V povezavi s tem in *izdajo odločb v upravnem postopku*, ugotavljajo, da izreki v odločbah o saditvi, ki jih izdaja ZGS niso dovolj konkretizirani, da bi bil omogočen učinkovit nadzor in prekrškovno ukrepanje gozdarske inšpekcije. Roki so določeni šablonsko. Praviloma izreki ne vsebujejo opisa načina saditve, niti navodil, kako je potrebno s sadikami ravnati v času med prevzemom v drevesnici in samo sadnjo. Predlagajo, da se sadnja izvaja izključno tako, da se obeležijo vse posajene sadike. Delavci ZGS pa morajo preverjati kvaliteto sadik pred prevzemom v drevesnici, nadzorovati manipulacijo s sadikami in samo sadnjo. Prav tako bi moral ZGS v naslednji rastni sezoni opraviti vsaj okularno oceno uspeha sadnje in v primeru večjih odstopanj ugotavljati vzroke za slabši uspeh. Obračun prihodnjih gojitvenih del (obžetev, zaščita ipd.) bi moral biti vezan na oceno uspeha sadnje in ne na obseg oziroma število sadik iz odločbe o sadnji. V povezavi z *gradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževanjem gozdnih cest*, gozdarska inšpekcija ugotavlja, da ZGS prepozno reagira na nepravilnosti v zvezi s tem, saj gradenj in vzdrževanja ne spremlja in ne prepreči nepravilnosti. Ugotavljamo, da ZGS ne beleži vseh sprememb na vlakah v tehnološkem delu GGoj načrtov.

Kot problematično je bilo v poročilih izpostavljeno tudi **izvrševanje nadzora** (gozdarskih nadzornikov), saj ZGS kljub zakonskim določilom naj ne bi pričel z delom na tem področju. Prav tako pa opozarjajo, da so ukrepi inšpekcije za gozdarstvo, kadar gre za gradnjo objektov v gozdu ali za navažanje odpadnega materiala v gozd in gozdni prostor, odvisni tudi od tega ali bosta gradbena in okoljska inšpekcija opravili svoj del inšpekcijskih postopkov.

### 3.1.4 Analiza Poročil Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih

Pri pregledu Poročil ZGS o gozdovih je bilo skupno identificiranih 18 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problem v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 6).



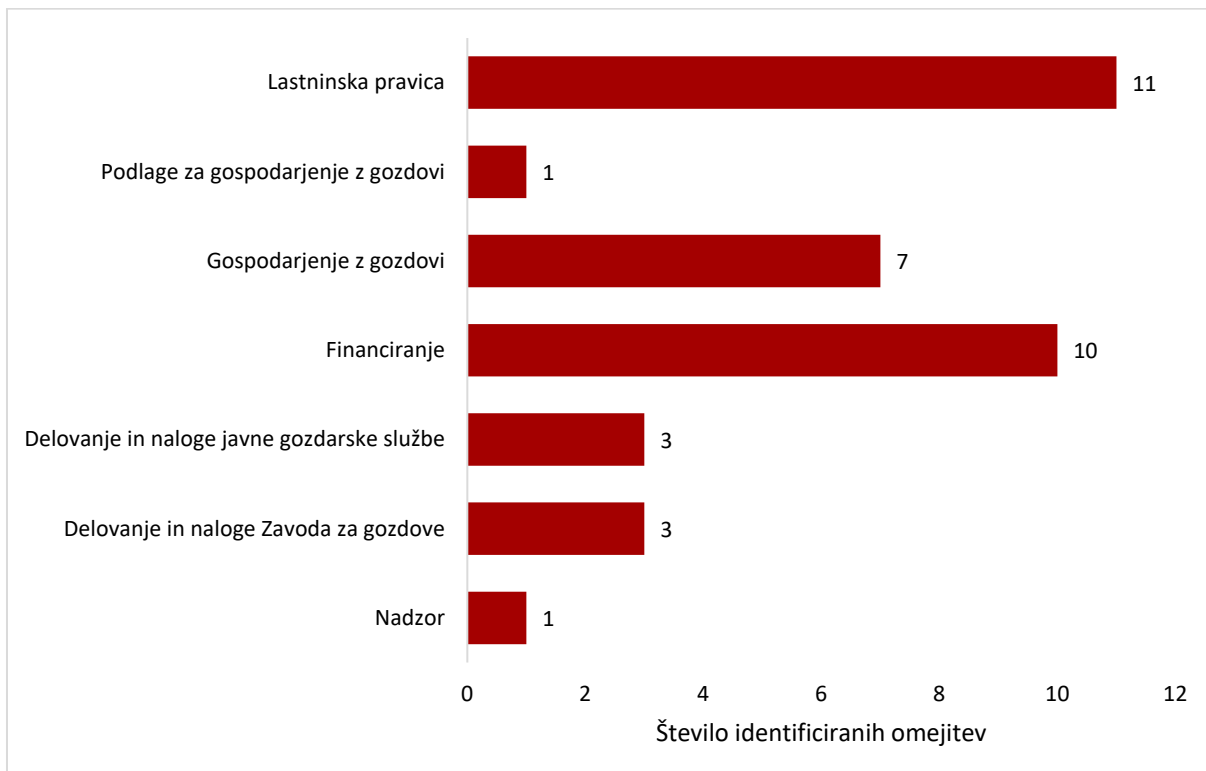
Slika 6: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v poročilih Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih

V povezavi z **gospodarjenjem z gozdovi** so bili v poročilih, kot problemi pri gospodarjenju z gozdovi izpostavljeni *nezakonito posekan les, krčitve gozda v kmetijske namene brez dovoljenja in posek na golo*. Poročila opozarjajo, da *nezakonito posekan les* v povprečju predstavlja od 0,3 do 0,6 % od realiziranega poseka, kar predstavlja problem pri evidentiranju poseka. V povezavi s *krčitvami gozda v kmetijske namene brez dovoljenja* ZGS je bilo izpostavljeno, da so tovrstni pritiski največji v območjih intenzivnega kmetijstva. V poročilih je bil kot problem zaznan tudi *posek na golo*. V analiziranih letih je bilo evidentiranih skupno 104 posekov na golo (skupne površine 34,8 ha).

V povezavi s **financiranjem** ZGS v poročilih o gozdovih navaja, da je problematično predvsem *neizvajanje načrtovanih gozdnogospodarskih del*. V poročilih izpostavljajo, da omejen obseg proračunskih sredstev za sofinanciranje vlaganj v gozdove vpliva na količino izvedenih načrtovanih gozdnogospodarskih del (predvsem v zasebnih gozdovih).

### 3.1.5 Analiza gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij za obdobje 2021-2030, poglavje »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov«

Pri pregledu poglavij »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov« GGN GGO za obdobje 2021-2030 je bilo skupno identificiranih 36 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problematični v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 7).



Slika 7: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v GGN GGO

V povezavi z **izvrševanjem lastninske pravice** je bil izpostavljen je bili pravni institut, povezani s 5. členom Zakona o gozdovih, ki ureja *prost dostop v gozdu*. Kot problematična je izpostavljena predvsem prekomerna raba gozdov za rekreacijske namene, saj povečan obisk gozdov omejuje/onemogoča izvedbo sečnje in spravila. Prekomerna obremenitev gozda z obiskovalci, vključno z nabiralništvom, agresivnim turizmom in nezakonito rekreacijo z motornimi vozili (štirikolesniki, motorji, motorne sani) in s kolesi povzroča tudi poškodbe tal in gozdnih prometnic, vnaša hrup v gozdni prostor, kar negativno vpliva na habitate redkih živalskih vrst in povečuje aktivnost jelenjadi. Redkeje je kot problem povezan z omejenostjo lastninske pravice zaznana rekreativno nabiranje *nabiranja plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali*.

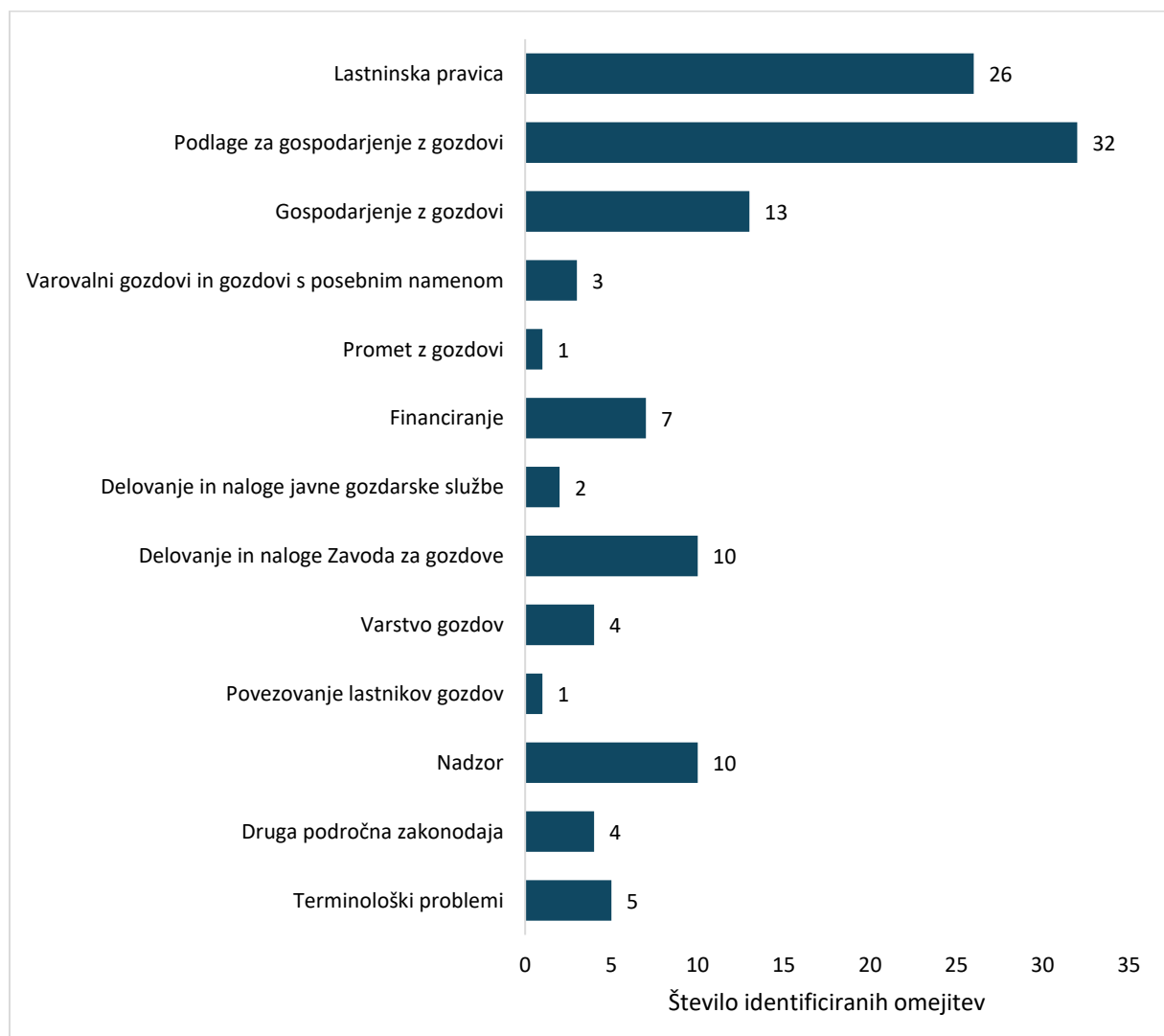
**Financiranje** je bilo v poglavjih izpostavljeno kot problem predvsem v povezavi z neustrezno *višino finančnih sredstev*, ki se zagotavlja v proračunu Republike Slovenije za financiranje/sofinanciranje vlaganj v gozdove in za izvajanje javne gozdarske službe. Neoptimalen sistem sofinanciranja gojitvenih del zadostuje le za izvedbo tretjine načrtovanih gojitvenih in varstvenih del, kar posledično omejuje njihovo celotno realizacijo. Zlasti v zasebnih gozdovih je obseg izvedenih ukrepov neposredno odvisen od razpoložljivih sredstev za sofinanciranje vlaganj v gozdove.

V povezavi z **gospodarjenjem z gozdovi** so bili izpostavljeni predvsem problemi povezani z *krčitvami gozda v kmetijske namene brez dovoljenja, posekom na golo in ograditvami posameznih delov gozdov*. V GGN GGO je navedeno, da je bil večji del krčitev gozda v kmetijske

namene izveden brez dovoljenja ZGS. Poleg tega ugotavljajo, da je nelegalnih posekov – posekov na golo naraslo. Ker gre večinoma za manjše površine je njihovo ugotavljanje oteženo. V GGN GGO opozarjajo tudi na vse večje število nelegalnih ogradih v gozdovih, ki predstavljajo prepreko pri dostopu v gozd ali pa so namenjene za gojenje raznih vrst živali. Našteti problemi ne izhajajo neposredno iz omejitev pravnih institutov, vendar imajo vpliv na gospodarjenje z gozdovi.

### 3.1.6 Analiza znanstvene, strokovne in poljudne literature

Pri pregledu znanstvene, strokovne in poljudne literature je bilo skupno identificiranih 121 zapisov povezanih s pravnimi instituti, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi oziroma so se izkazali kot problematični v samem izvajanju zakonodaje v praksi (Slika 8).



Slika 8: Število identificiranih omejitev oziroma problemov v samem izvajanju zakonodaje v praksi povezane z gospodarjenjem z gozdovi v znanstveni, strokovni in poljudni literaturi

**Podlage za gospodarjenje z gozdovi** (načrti za gospodarjenje z gozdovi) so bile v pregledani literaturi izpostavljene kot pravni institut, ki omejuje gospodarjenje z gozdovi, predvsem v

smislu, da načrti opredeljujejo območja s poudarjenimi funkcijami gozdov, katere so ovrednotene s tremi *stopnjami poudarjenosti* ter z vidika same *vsebine načrtov za gospodarjenje z gozdovi*.

*Številčnost funkcij gozdov (17 funkcij gozdov) in njihove stopnje poudarjenosti*, omejujejo gospodarjenje z gozdovi predvsem zaradi prevelikega števila funkcij in stopenj poudarjenosti, kar se odraža v nejasnih omejitvah (npr. časovnih in tehnoloških) pri izvajanju gozdnogospodarskih del (npr. sečnja in spravilo, odvoz lesa). Poleg tega avtorji poudarjajo, da je pri opredeljevanju območij s poudarjenimi funkcijami in njihove stopnje poudarjenosti velikokrat vodilno načelo subjektivno odločanje načrtovalcev ZGS. Omejujoča za gospodarjenje z gozdovi je tudi naraščajoča pomembnost funkcij gozdov povezanih z varstvom narave in okolja (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, klimatska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot).

Drugi sklop omejitev je povezan predvsem z *vsebino načrtov za gospodarjenje z gozdovi*. V splošnem so končni uporabniki načrtov za gospodarjenje – lastniki in upravljavci gozdov velikokrat prepričani, da jih načrti omejujejo pri gospodarjenju z gozdovi med drugim tudi zato, ker niso razumljivi in posledično ne prepoznavajo njihove uporabne vrednosti. Avtorji izpostavljajo, da pri načrtih za gospodarjenje z gozdovi prihaja do vsebinskih neskladij med posameznimi poglavji načrta in med posameznimi načrtovalskimi ravnanji, ter da so vsebine načrtov za gospodarjenje v neskladju s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Poleg tega so načrti za gospodarjenje z gozdovi skozi leta postajali vsebinsko vse bolj obsežni, dodajale so se nove vsebine, s tem pa so postali manj pregledni.

Prav tako v literaturi ugotavljajo, da je *postopek priprave načrtov* za gospodarjenje z gozdovi zahteven, zahtevno pa je tudi zbiranje podatkov za pripravo le-teh. Potrebna bi bila racionalizacija zbiranja podatkov za pripravo gozdnogospodarskih načrtov in zmanjšanje ravni načrtovanja. Te spremembe je mogoče formalno izpeljati le s spremembo podzakonskih predpisov, ki urejajo to področje. Spremembe so nujno potrebne, saj glede na rezultate pregleda literature, ZGS s trenutno kadrovske strukturo in finančnimi viri načrtovanja gospodarjenja z gozdovi v takšnem obsegu ne more izvajati. V rezultatih pregleda literature so še posebej izpostavljeni *GGoj načrti*, kot izvedbeni načrti. Ugotavljajo, da je zahtevnost priprave le-teh v zadnjih letih narasla njihova uporabna vrednost pa upadla (lastniki gozdov so zaradi ekonomske neodvisnosti od gozda nezainteresirani za izvajanje ukrepov določenih v GGoj načrtih). Poleg tega so gozdnogojitveni cilji in ukrepi velikokrat neusklajeni ali pa celo nezdržljivi z lovno upravljivskimi načrti.

Kot problem se je izkazala tudi nizka stopnja *vklučenosti in sodelovanja zasebnih lastnikov gozdov v gozdnogospodarsko načrtovanje*. Glede na literaturo je problem v obveščanju lastnikov gozdov o možnosti dajanja pobud, kot tudi njihova neodzivnost na obvestila. Na drugi strani pa je bilo izpostavljeno tudi, da pripombe, ki so jih lastniki gozdov podali na javnih razgrnitvah in javnih obravnavah niso bile upoštevane.



V povezavi z **izvrševanjem lastninske pravice** je bil izpostavljen pravni institut vezan na *prost dostop v gozdu in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali*. Iz pregleda literature je razvidno, da mora lastnik gozda na podlagi Zakona o gozdovih (5. člen) dopustiti v svojem gozdu *prost dostop*, razen za primere pridobitne turistične oziroma pridobitne rekreativne dejavnosti, vendar pa rekreativna niti turistična oziroma pridobitna dejavnost zakonsko nista opredeljeni, poleg tega pa ju je težko ločiti (npr. tek društva, kjer člani plačujejo članarino, tečejo pa po gozdu). Pridobitnih dejavnosti (turistične in rekreativne) lastniki gozdov v svojem gozdu niso dolžni dopustiti, vendar nimajo ustreznih ukrepov s katerimi bi to lahko preprečili, pristojna inšpekcija pa največkrat ne odreagira oziroma odreagira prepozno. V povezavi s prostim dostopom v gozd je identificirana kot problem tudi *vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju*, ki je redko nadzorovana in sankcionirana s strani pristojnih inšpekcijskih služb. Gospodarjenje z gozdovi je tako večkrat omejeno/onemogočeno zaradi vožnje z motornimi vozili in onemogočenega dostopa do gozda (parkirana vozila v naravnem okolju). Pristojni inšpekcijski nadzor in nadzor s strani policije na tem področju ni učinkovit.

Omejujoče za gospodarjenje z gozdovi je tudi povečanje obiska gozdov z *namenom rekreativnega in pridobitnega nabiranja plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali* in pomanjkanje nadomestil za lastnike gozdov, saj le-to zmanjšuje donose iz naslova lastnine nad gozdom lastnikom gozdov. Poleg tega v literaturi avtorji opozarjajo, da meja med rekreativnim in pridobitnim nabiranjem plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali ni opredeljena. Osebe, ki nabirajo plodove, zelnote rastline, gobe in prosto živeče živali za pridobitne namene bi morale v ta namen pridobiti dovoljenje lastnika gozdov, kar pa se v praksi ne izvaja.

V povezavi z **gospodarjenjem z gozdovi** se je kot največji problem izkazal *nedovoljen posek*. Največ nedovoljenega poseka je v zasebnih gozdovih in je posledica več dejavnikov (kot izpostavljajo v pregledani literaturi), kot so na primer: a) da lastniki mislijo, da za majhne količine posekanega lesa ne rabijo odkazila s strani ZGS, b) da so revirni gozdarji preobremenjeni in ne utegnejo odkazati drevja za posek vsem lastnikom gozdov in c) da lastniki gozdov potrebujejo več lesa, kot ga lahko posekajo v okviru trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Vse to pripelje do problematičnih odstopanj med evidentiranim in dejanskim posekom. V povezavi z nedovoljenim posekom pa avtorji izpostavljajo še problematiko, kaj narediti z nedovoljeno posekanim ali ukradenim lesom, ki ga zasežejo, saj država nima urejenih skladišč. Problematično pa je tudi iskanje krivcev (po nekaterih podatkih se razreši le 5 % primerov).

Poleg tega pa je bilo v tem tematskem sklopu identificirano, da omejuje gospodarjenje z gozdovi tudi *izdaja odločb v upravnem postopku*. Izdaja odločb v upravnem postopku je časovno zelo potratno opravilo revirnega gozdarja, saj gre običajno za odkazilo le posameznih dreves. Poleg tega je problematično, da se po Zakonu o gozdovih odločba o izbiri dreves za posek praviloma izda za več let, vendar največ za dobo pet let, kar pomeni, da ima lahko en revirni gozdar odprtih tudi po več 1000 odločb (predvsem na majhni in razdrobljeni gozdni posesti), to pa posledično otežuje spremljanje izvedenega poseka. Prav tako ZGS od lastnika v odločbi A ne more zahtevati, da mu sporoči, ko je posek izveden, saj za to nima pravnih podlag.

V literaturi so bili prepoznani tudi problemi povezani z **nadzorom**. Izpostavljen je bil predvsem problem izvrševanja nadzora, poleg tega pa tudi nejasne pristojnosti, prekrivanje področij in nekoordinirano delovanje posameznih inšpekcij služb. V literaturi izpostavljajo, da je izvajanje nadzora v gozdovih redko, globe so prenizke in nimajo učinka. Avtorji izpostavljajo mnoge primere, ko je bil nadzor neučinkovit ali pa ga ni bilo (npr. nadzor nad uporabo osebne varovalne opreme in ustrezne tehnologije za delo v gozdu, nadzor nad krajjo lesa, nadzor nad prekomernim nabiranjem plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali). Hkrati, je iz rezultatov pregleda literature razvidno, da je število gozdarskih inšpektorjev prenizko.

Nekatere prepoznane omejitve, ki vplivajo na gospodarjenje z gozdovi v literaturi pa so bile povezane tudi z nalogami **ZGS, ki jih opravlja kot javno gozdarsko službo**. Izpostavljeni sta bili dve nalogi in sicer, *izbira drevja za posek* in *izdajanje odločb v upravnem postopku*.

Omejitve povezane z izbiro drevja za posek so opisane že v odstavku gospodarjenje z gozdovi (tega poglavja). Nekateri večji lastniki gozdov, ki so strokovno usposobljeni pa so mnenja, da ni potrebe po izbiri drevja za posek s strani ZGS in pri tem poudarjajo, da je že sedaj omogočeno, da se v prostorskem del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote določijo in prikažejo območja na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar pa kriteriji za to niso zakonsko opredeljeni. Prav tako v literaturi izpostavljajo, da so evidence o poseku pomanjkljive, kar je posledica tega, da so odločbe za možni posek praviloma izdane za več let.

**Priloga 1: Seznam pregledane znanstvene, strokovne in poljudne literature**

<b>Avtor/avtorji</b>	<b>Leto</b>	<b>Naslov</b>
Adamič P. C., Brus R., Jarni K.	2022	Zakonodaja in pravni okviri gojenja tujerodnih drevesnih vrst v gozdovih Slovenije
Avtor neznan	2024	Omejevanje lastninske pravice na kmetijskih zemljiščih
Avtor neznan (Dejstva)	2022	Gozdovi – politični fevd?
Barišič Jaman S., Franca B., Eman K.	2015	Preiskovanje nezakonite sečnje dreves v Republiki Sloveniji
Bončina A., Ficko A., Klopčič M., Poljanec A., Simončič T.	2017	Razvojni izzivi na področju načrtovanja in gospodarjenja z gozdovi
Bončina A., Japelj A., Matijašič D., Simončič T.	2015	Večnamensko gospodarjenje z gozdovi na preizkušnji
Cerar G.	2018	Zakonodaja in predpisi kot jih vidijo lastniki gozdov
Danev G.	2024	Gozdovi vedno težje izpolnjujejo pričakovanja družbe
Gorenc A.	2022	V Zvezi lastnikov gozdov ogorčeni nad Židanovo izjavo glede denacionalizacije gozdov
Gorenc A.	2022	Iz gozdov ukradli 100 kamionov državnega lesa
Gorenc A., Steiner N., Slana M.	2022	Včasih je bil gozd kmetova banka, zaradi podnebnih sprememb le še hranilnik?
Guček M., Matijašič D., Poljanec A.	2019	Gozdarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije - prehojena pot in izzivi
Hladnik D., Kovač M.	2015	Premislek o optimalnih ciljih gospodarjenja z gozdovi
Hren M.	2022	Kako uskladiti cilje lastnikov gozdov in javnosti, da bo gospodarjenje s slovenskimi gozdovi okoljsko sprejemljivo, ekonomsko upravičeno in socialno pravično
Japelj A., Ferreira A., Plevnik K., Kovač M.	2022	Povzetek poglobljenih intervjujev z zasebnimi lastniki gozdov o ravnovesju moči med deležniki v gozdnogospodarskem načrtovanju
Japelj A., Ferreira A., Plevnik K., Kovač M.	2022	Ravnovesje moči med različnimi deležniki v fazah priprave in izvajanja gozdnogospodarskih načrtov
Jerina K., Srnec U., Mulej J.	2015	Umestitev lovstva v zakonodaji o gozdovih
Kastelic A., Zupančič M.	2015	Zakonodaja o gozdovih z vidika gozdarske gospodarske družbe
Kermavnar A., Veselič Ž.	2003	Vloga Zavoda za gozdove Slovenije pri uresničevanju gozdnogospodarskih načrtov.
Knez R.	2023	Slovenski gozdovi včeraj, danes ... in predvsem jutri
Kogovšek T., Danev G., Krajčič D.	2011	Ukrepi upravljanja z Naturo 2000 v slovenskem gozdarstvu
Koprivnikar M.	2018	Predlog izhodišč za spremembo zakonodaje s strani lastnikov gozdov
Koprivnikar M., Rebec E.	2015	Razmerja med javnim in zasebnim interesom - vidik lastnikov gozdov
Kopše I.	2015	Izvajanje obveznosti zakonodaje o gozdovih z operativnega vidika revirnega gozdarja s poudarkom na drobnih gozdni posesti
Košir B., Krč J.	1994	Razmerja med funkcijami gozdov z vidika omejitev pri opravljanju gozdnih del
Kovač M., Planinšek Š., Kutnar L., Kraigher H.	2018	Gozdnogospodarski načrti gozdnogospodarskih enot: stanje in priporočila za njihovo izboljšanje
Kovič Dine M.	2018	Zakonodajni vidiki turistične in rekreacijske rabe gozdov
Krajčič D., Kogovšek T., Juran V.	2015	Gozdarska zakonodaja v luči naravovarstva
Medved M., Matijašič D.	2008	Spremljanje poseka pri gospodarjenju z gozdovi
Meterc G.	2019	25 let javne gozdarske službe
Mozorov S.	2022	Bi zagato rešili upravitelji zasebnih gozdov?
Omladič L., Mulej J.	2015	Etični vidiki upravljanja z gozdom in rezultati ankete "Odnos slovenske javnosti do gozda in upravljanja z njim 2014/15"
Oražem D.	2017	Razvojne potrebe javne gozdarske službe

Oražem D.	2015	Vloga, naloge in dodana vrednost javne gozdarske službe v normalnih in izrednih razmerah
Perko F.	2012	Spremembe in dopolnitve Zakona o gozdovih
Perko F.	2013	Pred dvajsetimi leti smo dobili Zakon o gozdovih
Pezdevšek Malovrh Š., Mihelič M., Krč J.	2018	Varstvo gozdnih tal z vidika zakonodaje - Ali obstajajo omejitve pri rabi sodobnih tehnologij?
Pirnat J.	2023	Predlogi za kartiranje izbranih skupin gozdnih funkcij in njihovo podporo z izbranimi gozdnogospodarskimi ukrepi
Pucelj Vidović T.	2015	Sodba o mojem, našem in javnem gozdnem škratu ter njegovem drevesu
Skumavec J.	2019	Predlogi za boljše gospodarjenje z gozdom in ureditev prometa z lesom
Slana M	2022	Les 'nafta' Skandinavije, v Avstiji zasebni lastniki na trgu kot eno
Steiner N.	2022	Dve milijardi evrov v državnih gozdovih, med zasebniki kraljuje cerkev
Šinko M.	2015	Mehanizmi stabilnosti in sprememb gozdne politike v Sloveniji
Toš M.	2014	Za spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih in gozdovih
Veselič Ž.	2004	Illegal logging in Slovenia
Veselič Ž., Matijašič D., Grecc Z., Beguš J., Jonozovič M.	2015	Učinkovita javna gozdarska služba za celovito usmerjanje gospodarjenja z gozdovi
Winkler I.	1995	Značilnosti in posebnosti lastnine gozdov
Zaplotnik C.	2003	Zakon ohranja predkupno pravico

## Priloga 2: Anketni vprašalnik (preliminaren)

### Identifikacija določb Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji

#### Anketa za zaposlene na Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS)

V okviru Ciljnega raziskovalnega projekta »Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji« se med drugim osredotočamo na **identifikacijo pravnih institutov**, ki omejujejo oziroma negativno vplivajo na gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji.

S pomočjo sistematičnega pregleda a) poročil (Poročil računskega sodišča, Poročil o izvajanju Nacionalnega gozdnega programa, Poročil ZGS o gozdovih, Letnih poročil o delu IRSKGLR), b) veljavnih GGN GGO (poglavja »Presoja gospodarjenja in opredelitev temeljnih problemov«), c) rezultatov projektov in d) znanstvenih in strokovnih objav, smo identificirali pravne institute, ki so se izkazali za omejujoče pri gospodarjenju z gozdovi v Sloveniji. Pri tem smo posebno pozornost namenili **izkoriščanju gozdov, izvedbi načrtovanih gozdnogospodarskih del, evidenci poseka in organizaciji ter delovanju javne gozdarske službe** v okviru ZGS.

Z anketnim vprašalnikom želimo preveriti, kakšno je stališče zaposlenih na ZGS do identificiranih pravnih institutov, ki omejujejo oziroma negativno vplivajo na gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji. Predvsem pa želimo zbrati vaše ideje za izboljšanje oziroma spremembo zakonodajnega okvira, ki vpliva na izkoriščanje gozdov in na izvajanje javne gozdarske službe v okviru ZGS.

Za vaše sodelovanje v anketi se vam že vnaprej zahvaljujemo. Anketa je anonimna. Rezultati zbrani z anketo bodo uporabljeni izključno v raziskovalne namene in za oblikovanje predlogov dodatnih sprememb in dopolnitev zakonodaje (poleg tistih, ki so že v javni obravnavi). Vse pridobljene informacije bomo hranili varno, skladno z evropsko in slovensko zakonodajo.

Za vaše sodelovanje se vam prijazno zahvaljujemo.

#### **A: SPLOŠNI DEL ANKETE**

##### **1. Zaposlen sem kot (izberite) :**

- Vodja sektorja, službe in oddelkov ali vodja območne enote
- Vodja odseka
- Vodja krajevne enote
- Revirni gozdar
- Strokovni uslužbenec v okviru odseka in služb
- Administracija oz. podporne službe
- Uslužbenec na projektih

##### **2. Delovna doba na ZGS: \_\_\_\_\_ (leta)**

**3. Ocenite svoje strinjanje s spodnjimi trditvami:**

Splošne trditve	1 – sploh se ne strinjam; 3 – se niti ne strinjam niti strinjam; 5 – povsem se strinjam				
	1	2	3	4	5
Uspešnost gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji je na primerni ravni.	1	2	3	4	5
Zakon o gozdovih je potreben sprememb in dopolnitev.	1	2	3	4	5
Obseg nalog, ki jih opravlja ZGS, kot javno gozdarsko službo je preobsežen.	1	2	3	4	5
Potrebna je racionalizacija nalog ZGS, ki jih opravlja kot javno gozdarsko službo.	1	2	3	4	5
Digitalizacija javne gozdarske službe bo prispevala k poenostavitvi in optimizaciji njenega delovanja.	1	2	3	4	5
Racionalizacija gozdnogospodarskega načrtovanja je potrebna.	1	2	3	4	5
Višina finančnih sredstev za financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove je ustrezna.	1	2	3	4	5
Višina sofinanciranja za dela v gozdovih (višina dneje) je ustrezna.	1	2	3	4	5
Višine glob za prekrške so prenizke.	1	2	3	4	5

**B: VSEBINSKI DEL ANKETE**

**Naloge ZGS**

- 4. Katere naloge ZGS, določene v veljavnem Zakonu o gozdovih, po vašem mnenju najbolj zavirajo možnost usmerjanja gospodarjenja z gozdovi? Prosimo izberite 5 nalog in jih razvrstite od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (5).**

Naloge ZGS	Izberite in razvrstite naloge
Zbiranje podatkov o stanju in razvoju gozdov, obdelava podatkov in priprava informacij o stanju in razvoju gozdov.	
Vodenje evidenc in baz podatkov.	
Spremljanje biotskega ravnovesja v gozdovih.	
Spremljanje razvrednotenja in poškodovanosti gozdov.	
Izdelava programa varstva gozdov.	
Zagotavljanje izvedbe ukrepov za varstvo gozdov.	
Izdelovanje načrtov požarnega varstva za gozdove in nudenje strokovne pomoči pri gašenju požarov.	
Opravljanje naloge poročevalsko, prognostično-diagnostične službe.	
Priprava programa vlaganja v gozdove.	
Izdelava načrtov za gospodarjenje z gozdovi.	
Priprava načrtov za premeno in sanacijo gozdov.	
Usmerjanje in spremljanje sanacije hudourniških območij.	
Sodelovanje pri prostorskem načrtovanju.	
Sodelovanje pri usmerjanju, usklajevanju in opravljanju raziskovalne dejavnosti v gozdarstvu in lovstvu.	

Priprava strokovnih podlag za odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami in vodenje evidenc o gozdnih cestah.	
Načrtovanje in spremljanje ter nadziranje vzdrževanja, gradnje in rekonstrukcije gozdnih prometnic.	
Skupna izbira drevja za možni posek.	
Izdajanje odločb v upravnem postopku.	
Prevzem opravljenih del v gozdovih, ki so financirana in sofinancirana iz proračuna.	
Kontrola oziroma prevzem sečišč.	
Izdajanje dovoljenj za krčitev gozda v kmetijske namene z odločbo.	
Izvajanje svetovanja, izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov.	
Skrb za popularizacijo gozdov in osveščanje javnosti o pomenu gozdov.	
Opravljanje nadzora v gozdovih in gozdnem prostoru na podlagi Zakona o gozdovih.	
Opravljanje neposrednega nadzora v naravi v skladu s predpisi o ohranjanju narave.	
Obveščanje inšpekcijske službe o nedovoljenih posekih in aktivnostih v gozdu in gozdnem prostoru.	

5. Navedite, katere **naloge** še opravljate in **niso del zakonsko opredeljenih nalog** Zavoda za gozdove Slovenije.

---



---



---

#### Evidentiranje poseka

6. Katere določbe veljavnega Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov **povezane z evidentiranjem poseka** so po vašem mnenju **najbolj omejujoče za kakovostnejše evidence poseka, ki jih zaznate pri svojem delu?** Prosimo razvrstite jih od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (8).

*Gre za obstoječe določbe Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov (Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanja s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov).*

	Razvrstitev določb
Postopek označevanja drevja za možni posek.	
Evidentiranje dreves, izbranih za posek glede na vrsto sečnje, drevesno vrsto, prsni premer in število.	
Lastniki gozdov ZGS običajno ne sporočajo količine in strukture dodatno posekanih dreves.	
Lastnik gozda lahko začne z izvedbo sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del že pred izdajo odločbe če o tem predhodno obvestiti ZGS.	
Lastnik gozda lahko brez odločbe o skupni izbiri dreves za posek seka gozdno drevje na območjih, določenih v gozdnogojitvenem načrtu, kjer posamezna izbira dreves za možni posek ni obvezna.	
Ne redno opravljanje kontrole oziroma prevzemov sečišč.	
Višina globe za prekrške, če lastnik izvede sečnjo brez odločbe ali v nasprotju z njo.	
Višina globe za prekrške, če lastnik na trg daje nezakonito pridobljen les ali lesne proizvode.	

7. Bi morda **izpostavili še kakšno zakonsko/podzakonsko določbo**, ki po vašem mnenju **vpliva na evidentiranje poseka?**

--

**Gozdnogospodarsko načrtovanje**

8. Katere določbe veljavnega Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov **povezane z gozdnogospodarskim načrtovanjem** po vašem mnenju **najbolj omejujejo uresničevanje temeljnih načel gospodarjenja z gozdovi?** Prosimo razvrstite jih od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (10).

*Gre za obstoječe določbe Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov (Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo).*

	Razvrstitev določb
Izdelava načrtov za vse gozdove ne glede na lastništvo gozda.	
Obstoj treh ravni gozdnogospodarskega načrtovanja.	
Zahtevnost in trajanje postopkov priprave načrtov.	
Usklajenost vsebine načrtov (ciljev, usmeritev in ukrepov) med različnimi ravnmi načrtovanja.	
Neuskklajenost gozdnogojitvenega načrta in GGN GGE.	
Gozdnogojitvene načrte uradno ne sprejme pristojni organ.	
Obveznost vključevanja lastnikov gozdov in zainteresirane javnosti v postopke priprave načrtov.	
Pridobivanje soglasij oziroma mnenj na predloge načrtov.	
Obveza spremembe ali dopolnitev načrta v primeru odstopanj.	
Spremljanje izvajanja in uresničevanja načrtov.	

9. Bi morda **izpostavili še kakšno zakonsko/podzakonsko določbo povezano z gozdnogospodarskim načrtovanjem**, ki po vašem mnenju še dodatno omejuje **uresničevanje temeljnih načel gospodarjenja z gozdovi.**

--



### *Izvedba gozdnogospodarskih del*

**10.** Katere določbe veljavnega Zakona o gozdovih **povezane z upravnim postopkom** so po vašem mnenju **najbolj omejujoče za izvedbo načrtovanih del v gozdovih**? Prosimo razvrstite jih od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (7).

	Razvrstitev določb
Izbira gozdnega drevja za možni posek z izdano odločbo v upravnem postopku.	
Usmeritve in pogoji za sečnjo in spravilo lesa določene v odločbi v upravnem postopku.	
Določitev potrebnih varstvenih del z izdano odločbo v upravnem postopku.	
Določitev potrebnih gojitvenih del z izdano odločbo v upravnem postopku	
Usmeritve za izvedbo posameznih gojitvenih in varstvenih del določene z odločbo v upravnem postopku.	
Določeni roki za izvedbo sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del v odločbi v upravnem postopku.	
Omejeno trajanje izdanih odločb v upravnem postopku.	
Izvršitvena narava izdanih odločb v upravnem postopku.	

**11.** Katere določbe veljavnega Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov po vašem mnenju najbolj omejujejo izvedbo ukrepov v gozdovih? Prosimo razvrstite jih od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (9).

Gre za obstoječe določbe Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov (Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanja s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov in Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove).

	Razvrstitev določb
Omejitve povezane s stopnjo poudarjenosti funkcije gozdov.	
Omejitve, ki izhajajo iz vključevanja naravovarstvenih smernic v gozdnogospodarsko načrtovanje.	
Dela v gozdovih morajo biti opravljena v ustreznem letnem času na način, s katerim se najmanj ogroža gozdni ekosistem in da se zagotavlja varstvo gozdov.	
Sečišče se mora urediti takoj po poseku drevja in spravilu gozdnih lesnih sortimentov.	
Poškodbe tal je treba odstraniti takoj po končanem spravilu oziroma prevozu.	
Razpoložljivost proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove.	
Postopki za pridobitev sredstev za vlaganja v gozdove.	
Delež sofinanciranja del je odvisen od stopnje poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij.	
Spremljanje opravljenih gojitvenih in varstvenih del.	

**12.** Bi morda izpostavili še kakšno zakonsko/podzakonsko določbo, ki po vašem mnenju vpliva na izvedbo načrtovanih gozdnogospodarskih del?

--

## Nadzor

13. Ocenite kako omejujoče so spodnje trditve **za izvajanje nadzora gospodarjenja z gozdovi**. Prosimo razvrstite jih od najbolj omejujoče (1) do najmanj omejujoče (5).

	Razvrstitev trditev
Nadzor s strani gozdarske inšpekcije je pomanjkljiv.	
Nadzor s strani drugih inšpekcijskih služb, ki nadzirajo posege v gozdni prostor je pomanjkljiv.	
Gozdarska inšpekcija ima premajhno pristojnost pri izvajanju nadzora.	
Inšpekcijske službe, ki nadzirajo posege v gozdnem prostoru delujejo premalo usklajeno.	
Gozdarski nadzorniki pomanjkljivo izvajajo nadzor v gozdovih in gozdnem prostoru v skladu z zakonodajo.	

## Zaključno vprašanje

14. Prosimo, če podate še kakšen **konkreten predlog za spremembo Zakona o gozdovih in podzakonskih predpisov** (navedite katerega), s katerim bi izboljšali in povečali uspešnost gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji.

--